

VIDZEME

CEĻŠ VED AUGŠUP!

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmas 2021-2027

Izstrādes process

05.03.2021.

VIDZEME

CEĻŠ VED AUGŠUP!

**KAS IR VIDZEMES REĢIONA
ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA?**

**KO MĒS VĒLAMIES
SASNIEGT?**

KĀ TO IZDARĪT?

Vidēja termiņa stratēģija – reģiona **IZVĒLES**

Reģiona attīstības **MĒRĶI**

PRIORITĀTES

RĪCĪBAS VIRZIENI/ uzdevumi katrā prioritātē

Sasniedzamie ietekmes **REZULTĀTI**

Indikatīvie **REĢIONĀLAS** nozīmes **PROJEKTI**

Iesaistītās institūcijas

Īstenošanas, **UZRAUDZĪBAS** un novērtēšanas process

SAGATAVOŠANĀS IZSTRĀDEI

Lēmums par izstrādes uzsākšanu, lēmuma ieviešana TAPIS sistēmā, Konsultatīvās padomes izveide, darba grupu izveide, Esošo plānošanas dokumentu ieviešanas analīze. Konsultācijas par SIVN nepieciešamību

2019.09-2020.03

TEMATISKĀS DARBA GRUPAS

TDG organizēšana piesaistot nozaru specialistus, ministrijas, pašvaldību speciālistus, viedokļu līderus

2020. oktobris-
decembris

AP STRATĒĢISKĀS DAĻAS 1. REDAKCIJA

Stratēģiskās daļas 1. redakcijas izskatīšana KP, AP

2020. gada decembris

2021.februāris

2020. gads

2021.janvāris

ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

Esošās situācijas analīzē tiek ietverts darbs ar informācijas analīzi par reģiona teritorijas resursiem, attīstības tendencēm

STRATĒĢISKĀS DAĻAS IZSTRĀDE

Balstoties uz esošās situācijas analīzi, definēti vidēja termiņa mērķi, prioritātes, rīcību virzieni

AP STRATĒĢISKĀS DAĻAS 1. RED. PUBLISKĀ APSPRIEŠANA

VPR AP lēmums par attīstības programmas stratēģiskās daļas nodošanu publiskajai apspriešanai.

VPR AP izstrādes ietvars

- ❑ Latvija 2030
- ❑ NAP 2027 noteiktos mērķus un prioritātes
- ❑ Dienaskārtība 2030 - 17 IAM, apakšmērķi
- ❑ VPR IAS 2030;
- ❑ VPR IAS2030 un AP2020 vidusposma izvērtējums;
- ❑ ES fondu Darbības programma 2021-2027 (*izstrādē*)
  - Taisnīgas pārkārtošanas plāns (TPF) (*izstrādē*)
  - Atveseļošanās un nosturības mehānisma plāns (*izstrādē*)
- ❑ Nozaru politikas pamatnostādnes;
- ❑ VARAM konceptuālajā ziņojumā «Par administratīvo reģionu izveidi» iekļautajiem priekšlikumi (*izstrādē*)
- ❑ Esošā situāciju reģionā, tendences

JAU ŠOBRĪD IR NEPIECIEŠAMS DOMĀT PAR TO, KĀ LIETAS,
NORISES, SAJŪTAS MAINĪSIES 7 (UN NE TIKAI) GADU LAIKĀ

KAS NOTIEK PASAULĒ, KAS
MAINĀS, KURP IET?

SAPRAST UN NOVĒRTĒT
SCENĀRIJUS, PĀRNEST TOS UZ
VIDZEMI

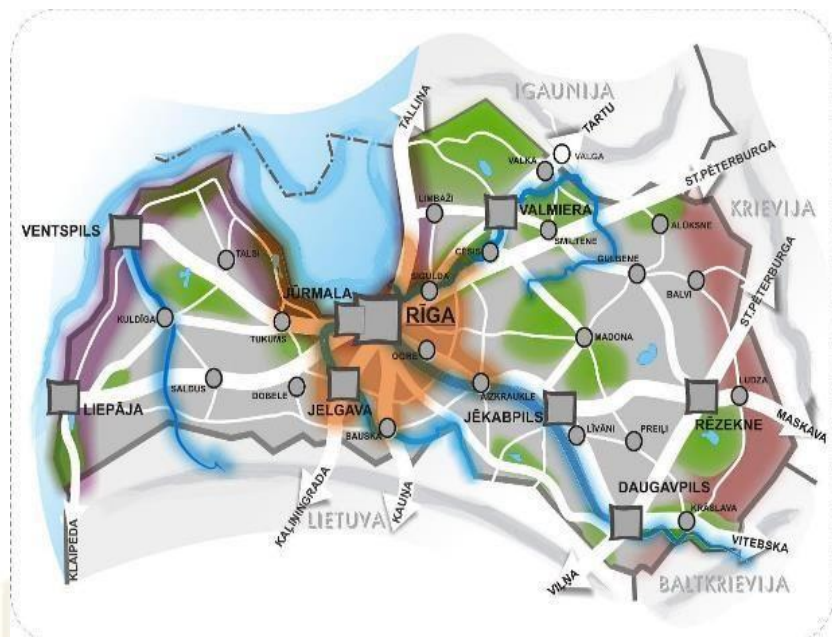

LAI AKTUĀLAIS ŠODIEN IR ARĪ
AKTUĀLS ARĪ RĪTDIEN

VPR AP izstrāde mērķis

NOTEIKT vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopumu VPR ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2014.-2030.gadam izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai,

Latvija 2030 – Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030.gadam

Stratēģiskais ietvars saglabājas (2030)

Reģiona vīzija 2030
Stratēģiskie mērķi (3)
Prioritātes (6)

	Ilgtermiņa prioritātes
CILVĒKS	IAS1. Kvalitatīva, pieejama un daudzpusīga izglītība
	IAS2: Sociālā drošība un veselība
EKONOMIKA	IAS3: Ilgtspējīgas uzņēmējdarbības un inovāciju vide
	IAS4: Ilgtspējīga ekonomika
TERITORIJA	IAS5: Sasniedzams reģions
	IAS6: Vietu pievilcība

❑ **Detalizēt** Reģionālās politikas pamatnostādņu 2021.-2027.gadam galvenos tematiskos virzienus ieguldījumu plānošanā:

- Reģionālās ekonomikas attīstība, t.sk. teritorijas specializācija uzņēmējdarbībā;
- Pakalpojumu efektivitātes uzlabošana;
- Plānošanas reģionu un pašvaldību administrācijas kapacitātes celšana

❑ **Sniegt redzējumu** par iespējamajiem reģionālajiem projektiem atbilstoši Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.-2027.gadam paredzētajam īpatsvaram (30%) investīciju finansējuma novirzīt uz rezultātiem **balstītu reģionālā mēroga projektu īstenošanai.**

- ❑ **Sniegt redzējumu** par viedajiem risinājumiem reģionā un reģionālās inovācijas, zināšanu un tehnoloģiju pārneses platformas izveidi un attīstību - katrā plānošanas reģionā pilotprojekta veidā tiks ieviests jauna veida pakalpojums
- ❑ **Papildu nosacījumi**, kas izriet no ES fondu darbības programmas iestrādēm, jānosaka **funkcionālās pilsētu teritorijas**, balstoties uz vienotu definīciju – nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centri (pēc Latvija 2030) un to apkārtējās teritorijas.

2020. GADA OKTOBRĪ- DECEMBRĪ

- **Teritorijas telpiskā attīstība** t.sk. sasniedzamība, transports, kultūras un dabas mantojums, ainavas, sabiedrības līdzdalība, kopienas, remigrācija – **29. OKTOBRĪ**
- **Ilgspējīga uzņēmējdarbības un inovāciju vide**, darba tirgus prasmju un uzņēmējspēju attīstība, cilvēkkapitāls – **5. NOVEMBRĪ** ;
- **Ilgspējīga ekonomika**, atkritumu apsaimniekošana, klimata pārmaiņu adaptācijas pasākumi – **25. NOVEMBRĪ**
- **Sociālā drošība un veselība** t.sk. pakalpojumu pieejamība, organizācija, veselīgs dzīvesveids, iespēju vienlīdzība – **17. DECEMBRĪ**

MEKLĒJĀM ATBILDES

- Kas ir Vidzemes unikalitāte
- Kādi ir izaicinājumi, vajadzības, lai 2027. gadā mēs nokļūtu daudz labākā Vidzemē
- Uz ko jāfokusējas?
- Kādu gribam redzēt Vidzemi?
- Ar ko tas atšķiras no šodienas?

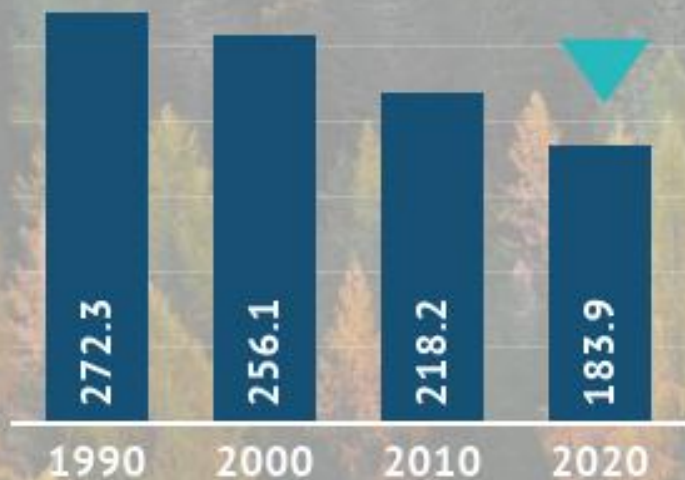

VIDZEME

CEĻŠ VED AUGŠUP!

VIDZEME ŠODIEN

REĢIONI LATVIJĀ VIDZEME IEDZĪVOTĀJI

Iedzīvotāju skaits, tūkstošos

Pēdējo 30 gadu laikā
iedzīvotāju skaits Vidzemē
samazinājies par trešdaļu

vidējais
vecums 43,3 gadi

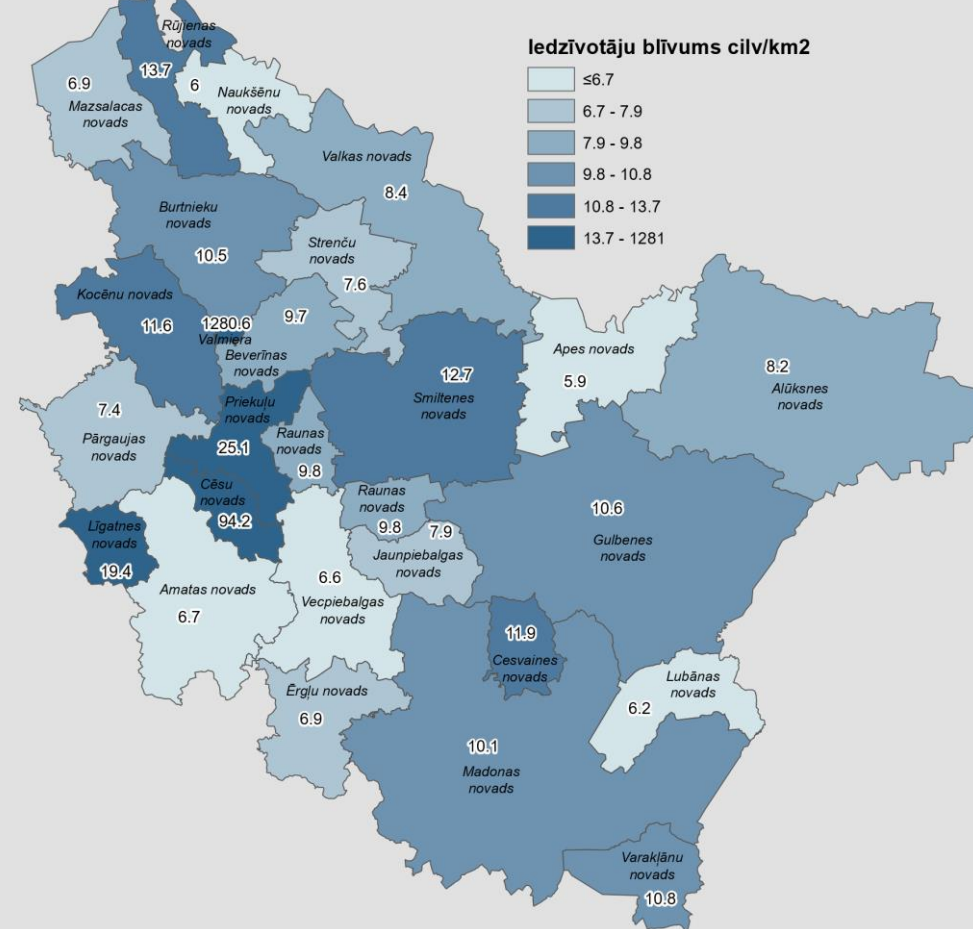
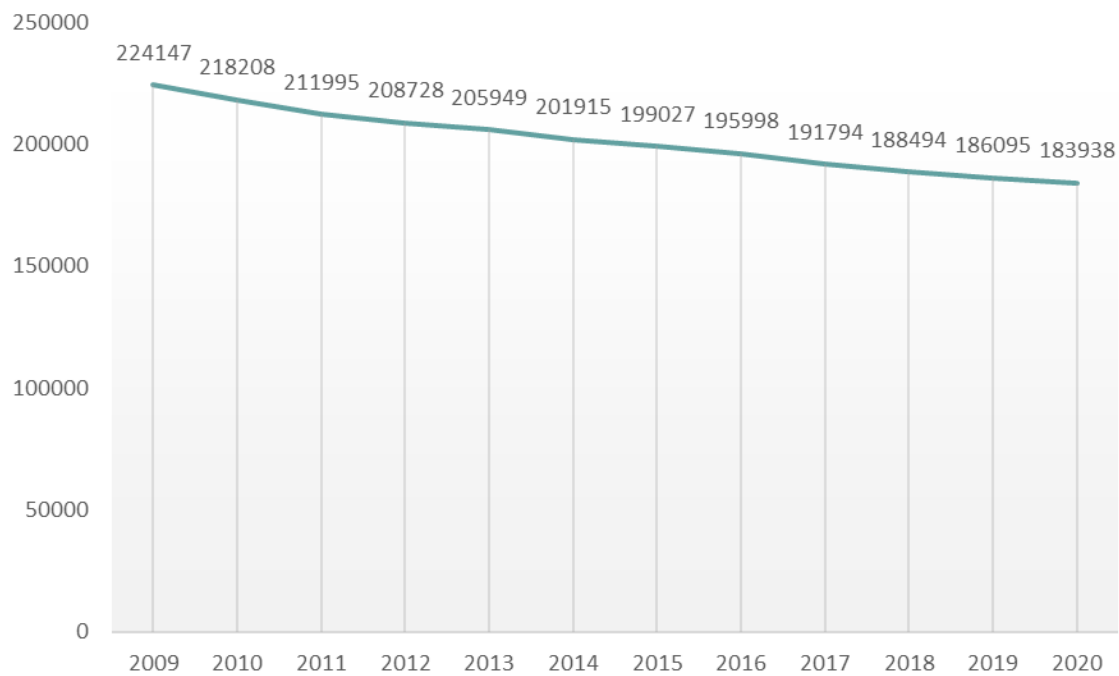
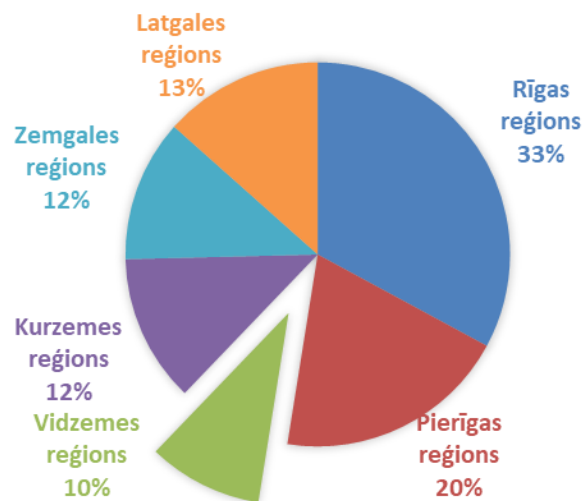
Vidzemē ir visaugstākais
latviešu īpatsvars

Vidzemē ir augstākais vienas
personas mājsaimniecību īpatsvars
Latvijā starp reģioniem

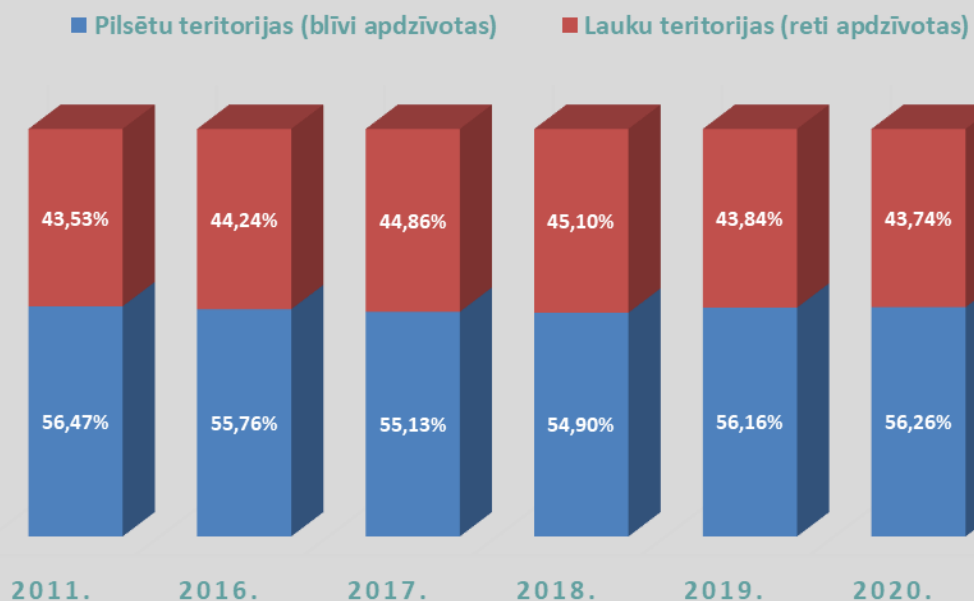
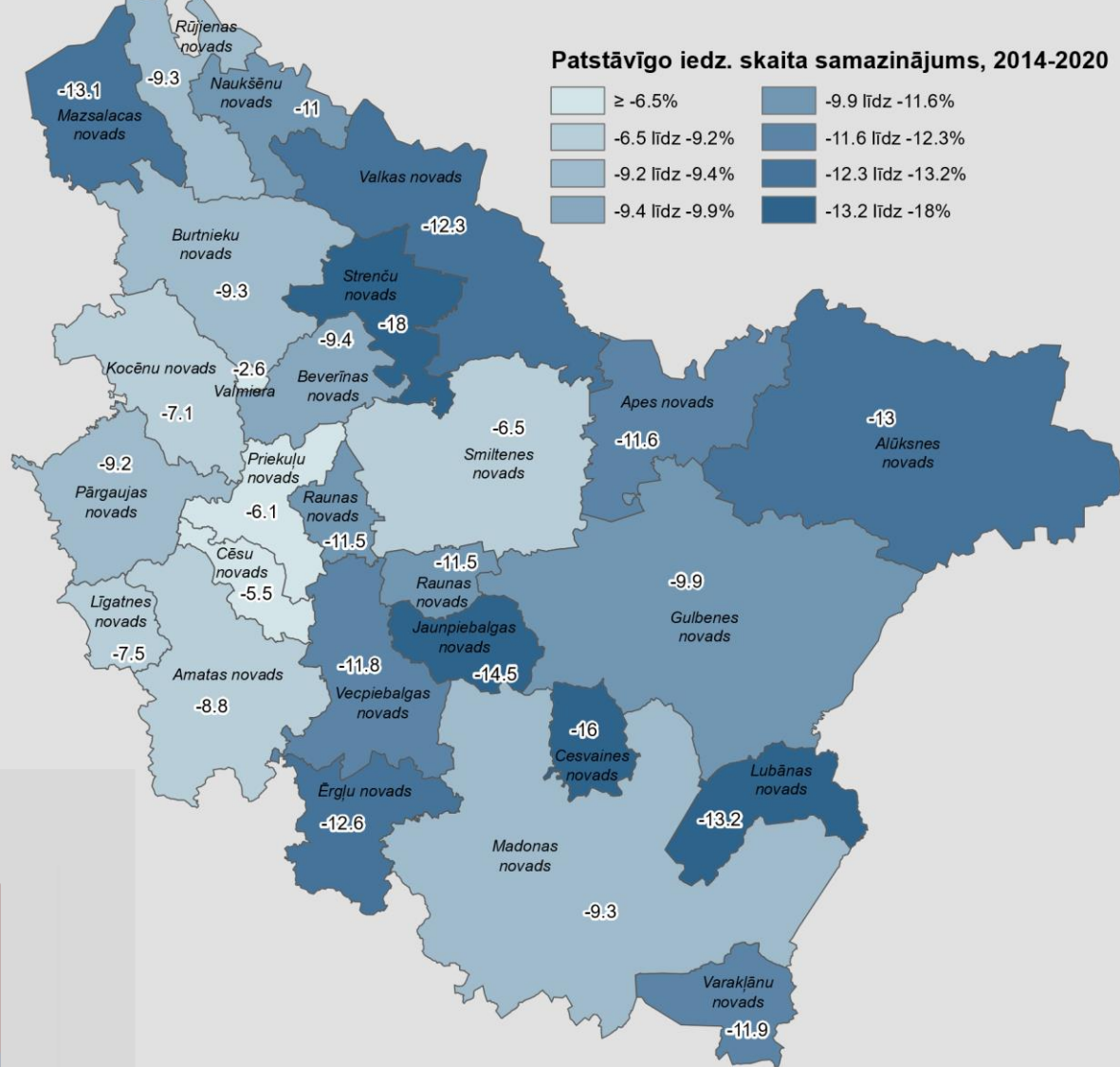
Iedzīvotāji

2009-2020

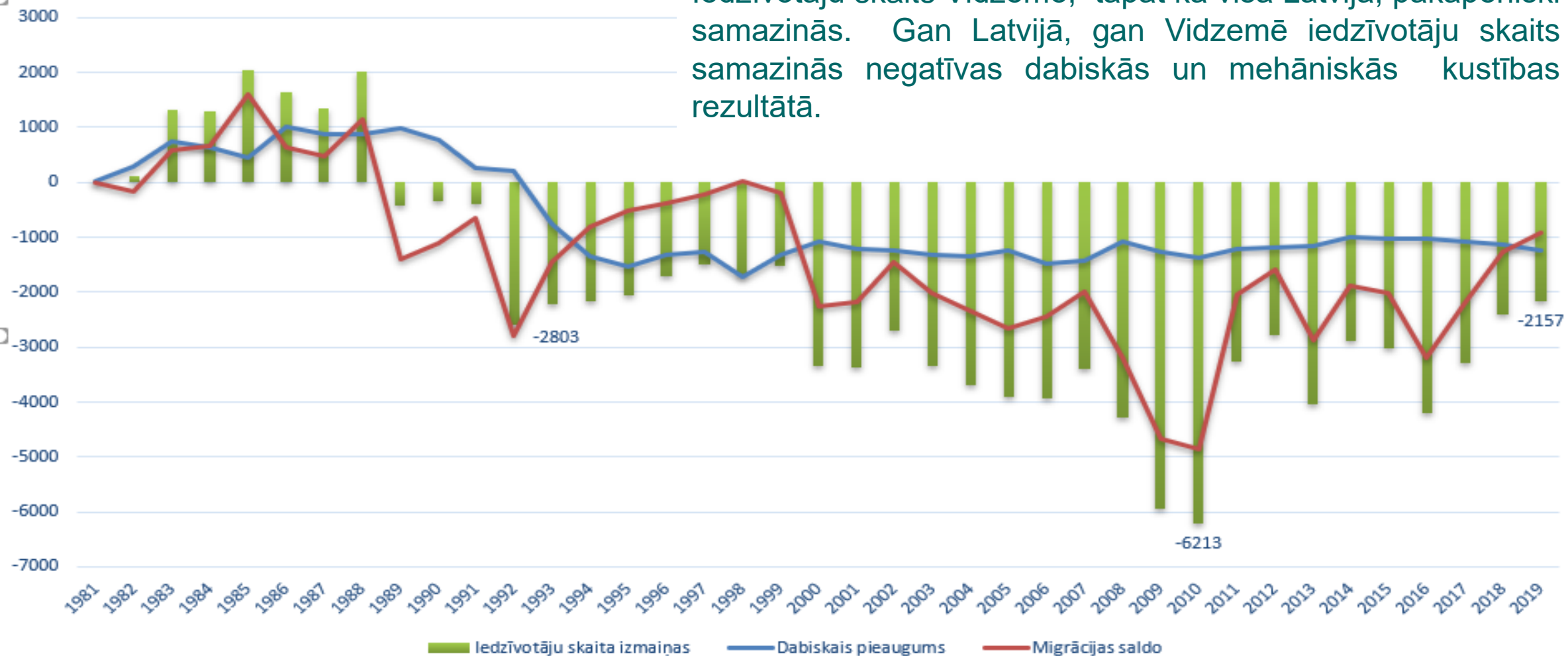

Iedzīvotāji

- Laika periodā no 2014. līdz 2020. gadam iedzīvotāju skaita izmaiņas Vidzemes administratīvajās teritorijās ir nevienmērīgas.
- Izteikta iedzīvotāju skaita samazināšanās notiek lauku reģionos un pierobežā.
- Iedzīvotāji pārceļas tuvāk novadu administratīvajiem centriem un lielākajām pilsētām.

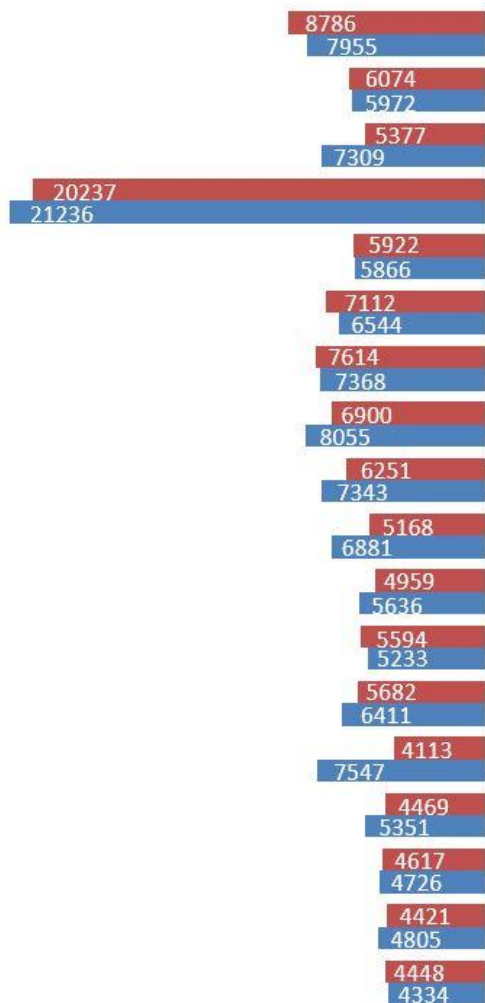

Iedzīvotāju skaits Vidzemē, tāpat kā visā Latvijā, pakāpeniski samazinās. Gan Latvijā, gan Vidzemē iedzīvotāju skaits samazinās negatīvas dabiskās un mehāniskās kustības rezultātā.

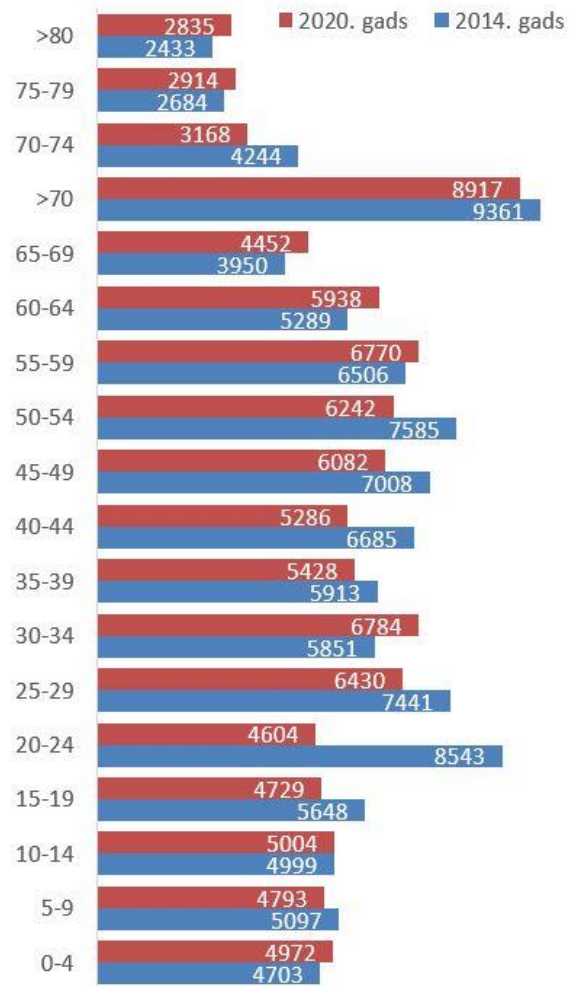

Iedzīvotāji

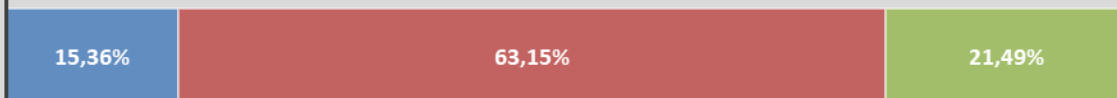
Vīrieši

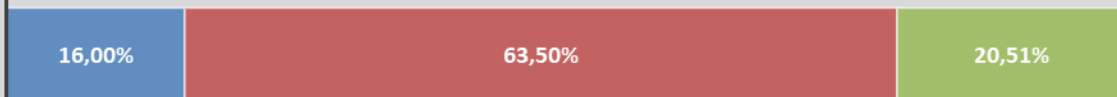
Sievietes

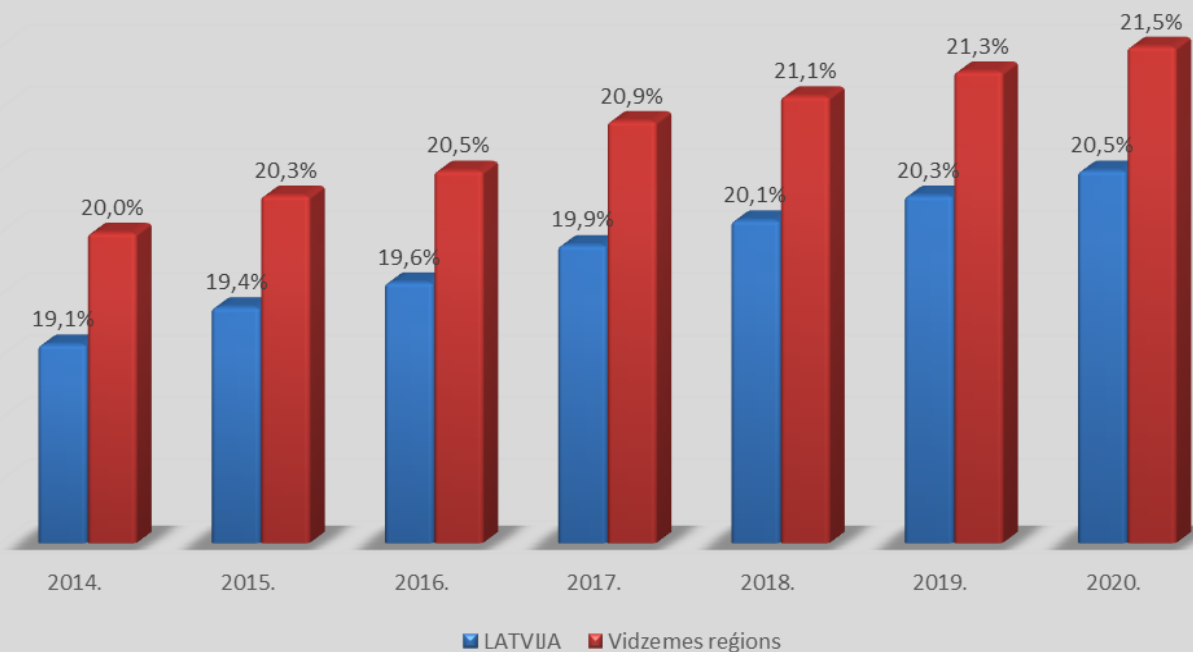
VIDZEMES REĢIONS

LATVIJA

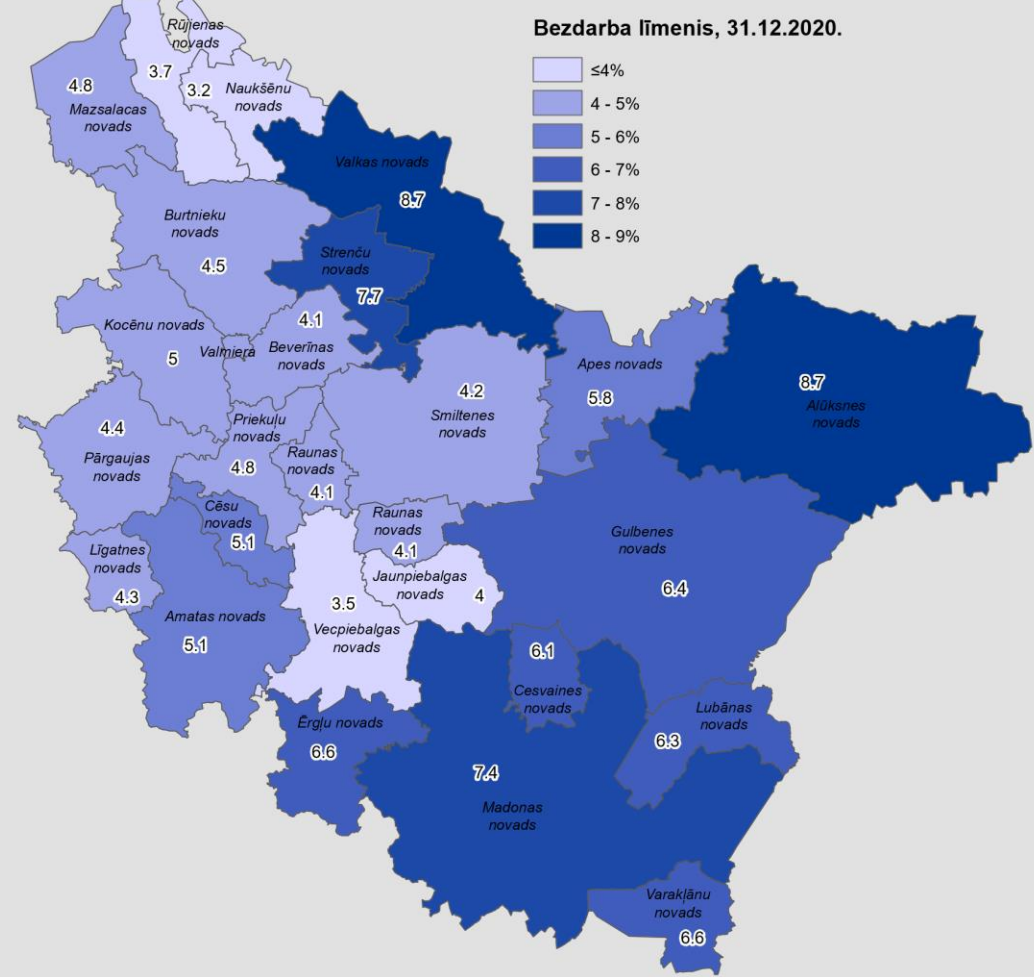
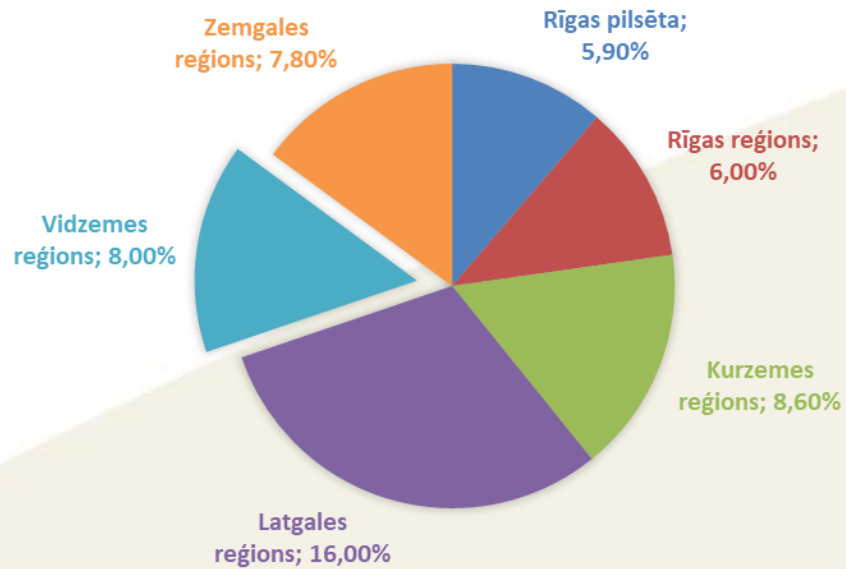
līdz 14 15-64 65+

Nodarbinātība, bezdarbs

- Bezdarba līmenis valstī un reģionā pēdējos gados ir bijis mainīgs, bet ar tendenci samazināties.
- Visaugstākais bezdarba līmenis bija vērojams 2010. gada sākumā, kad Latvijā bezdarbnieki bija 19,5% no visiem iedzīvotājiem, savukārt Zemgalē – 15,4%

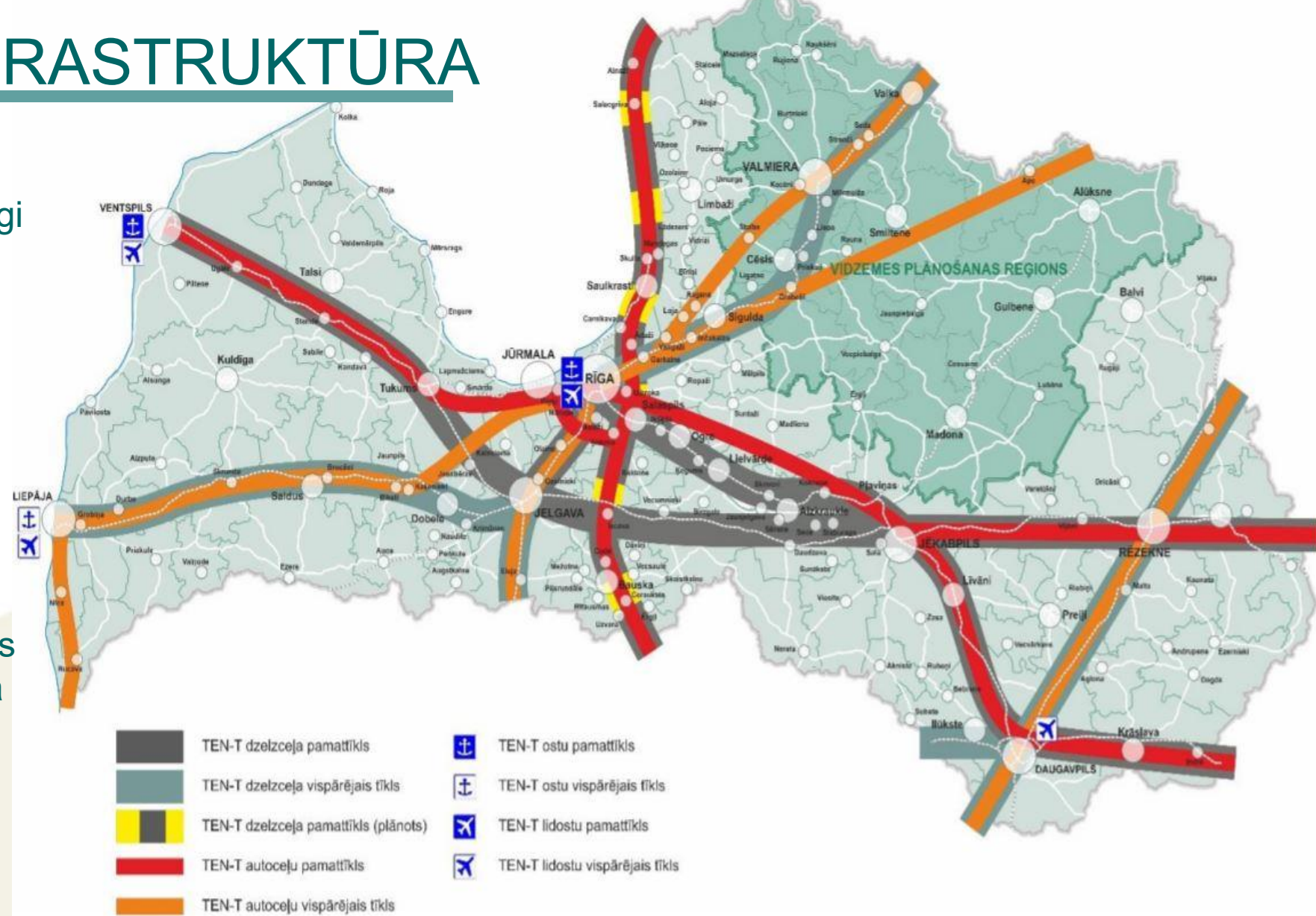

Salīdzinot ar 31.12.2020. uz 31.01.2021. bezdarbs pieaudzis **+0,2%**

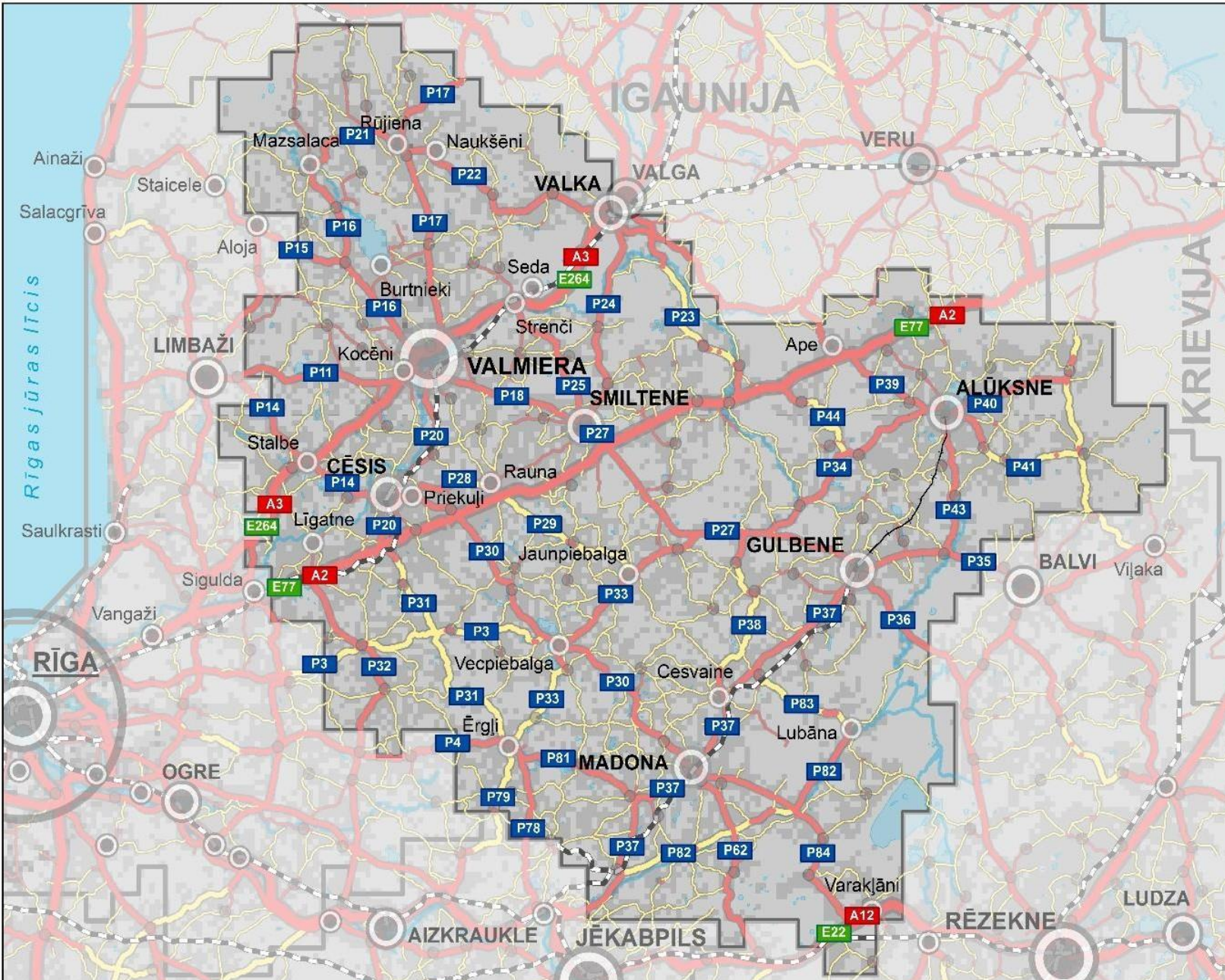

TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

- Vidzeme ir Eiropas Savienības robežreģions, ko šķērso 2 nozīmīgi starptautiskie transporta koridori, nodrošinot Vidzemei **sasaisti ar lielākajiem reģionu centriem kaimiņu valstīs** - Tartu un Tallinu Igaunijā, kā arī Pleskavu, Novgorodu un Sanktpēterburgu Krievijā
- Ap šiem transporta koridoriem veidojas Baltijas jūras reģiona integrācijai nozīmīgas stratēģiskās attīstības zonas - **Via Hanseatica attīstības koridors**

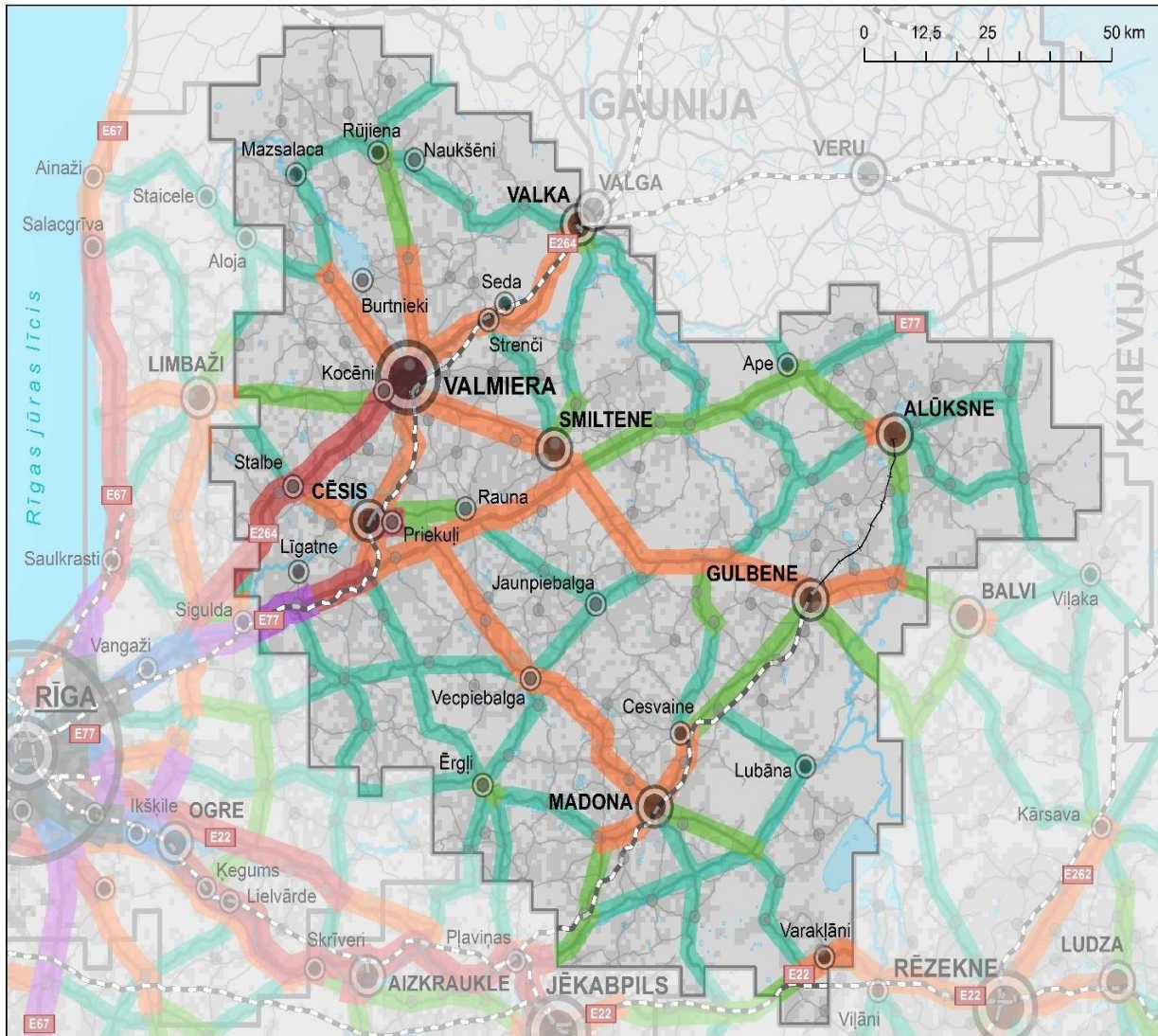
TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

APZĪMĒJUMI:

- Nacionālas nozīmes attīstības centrs
- Reģionālas nozīmes attīstības centrs
- Novada nozīmes attīstības centrs
- Valsts galvenais autoceļš
- Valsts reģionālais autoceļš/ melnais segums
- Valsts reģionālais autoceļš/ grants segums
- Valsts vietējais autoceļš/ melnais segums
- Valsts vietējais autoceļš/ grants segums

TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

APZĪMĒJUMI:

Attīstības centri:

- Nacionālas nozīmes attīstības centrs
- Reģionālas nozīmes attīstības centrs
- Novada nozīmes attīstības centrs

Kopējā satiksmes gada vidējā diennakts intensitāte (aut./dnn.)

- līdz 1000
- līdz 2000
- līdz 5000
- līdz 10 000
- līdz 15 000
- līdz 20 000
- līdz 50 000

□ Vidzemes plānošanas reģionā noslogotākie ir valsts galvenie autoceļi. Noslogotākie valsts reģionālo ceļu posmi ir Valmieras, Cēsu, Madonas, Gulbenes tuvumā, kā arī reģionālās nozīmes attīstības centru savienojumi.

Valsts autoceļu garums (km)   Pašvaldību autoceļu garums (km)

20015	LATVIJA	29975
Rīgas reģions	o	o
Pierīgas reģions	3350	4879
Vidzemes reģions	4832	6033
Kurzemes reģions	3854	5743
Zemgales reģions	3403	5145
Latgales reģions	4576	8175

TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

Valsts autoceļi ar balto segumu (km/km²)   Valsts autoceļi ar melno segumu (km/km²)

LATVIJA

0,14

0,12

Rīgas reģions

0,13

0,19

Vidzemes reģions

0,19

0,12

Kurzemes reģions

0,12

0,11

Zemgales reģions

0,14

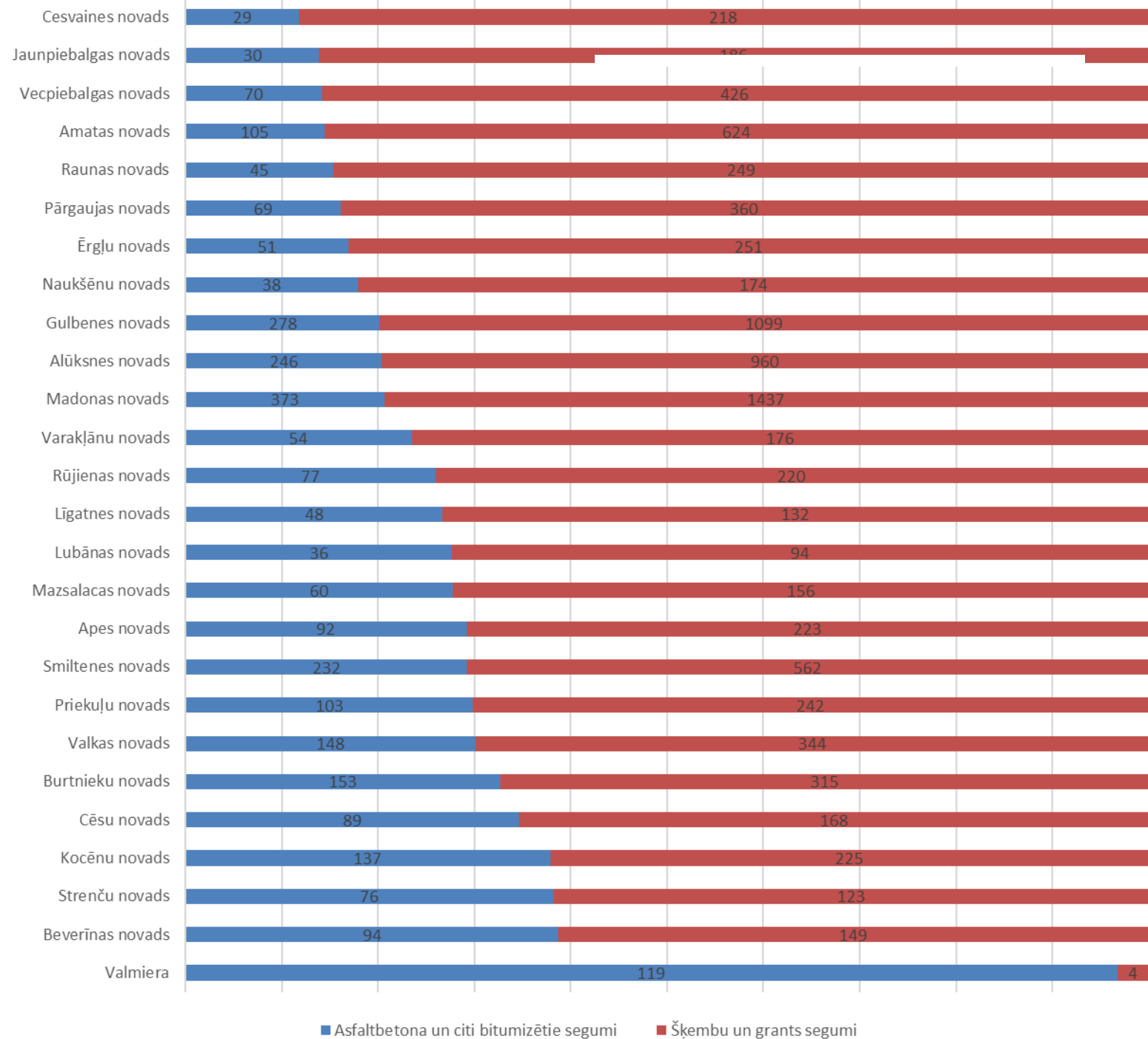
0,1

Latgales reģions

0,13

0,09

Valsts autoceļu ar balto un melno segumu blīvums (km/km²) [Avots: RAIM, 2019]

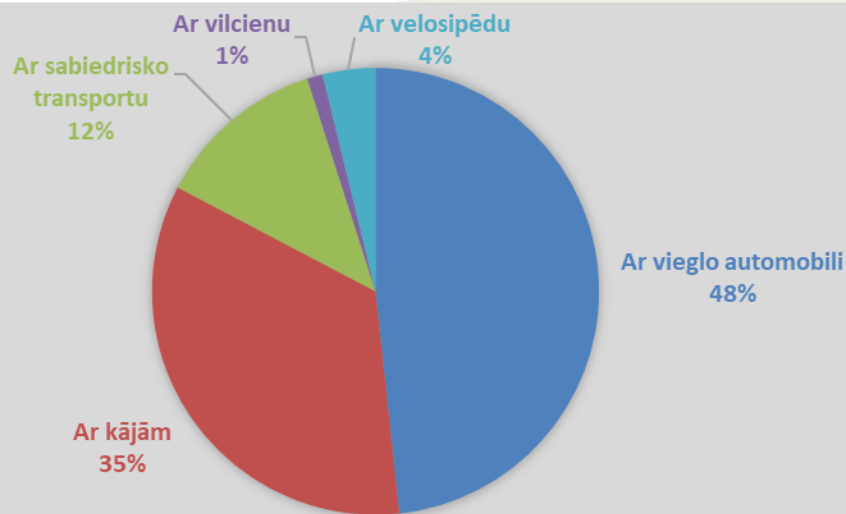
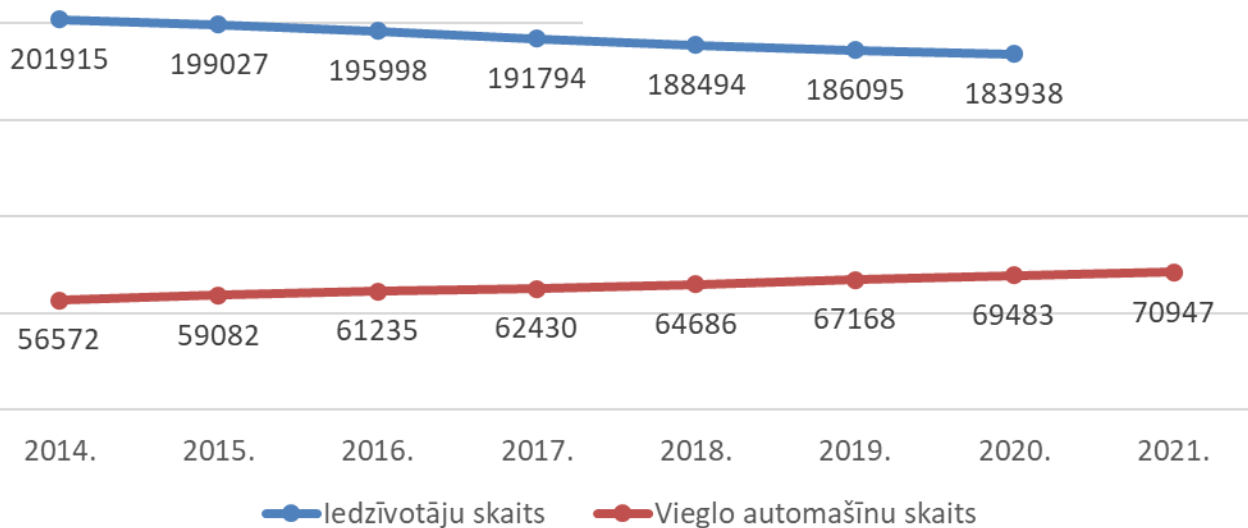

Valsts galveno un reģionālo autoceļu ar asfalta segumu tehniskais stāvoklis

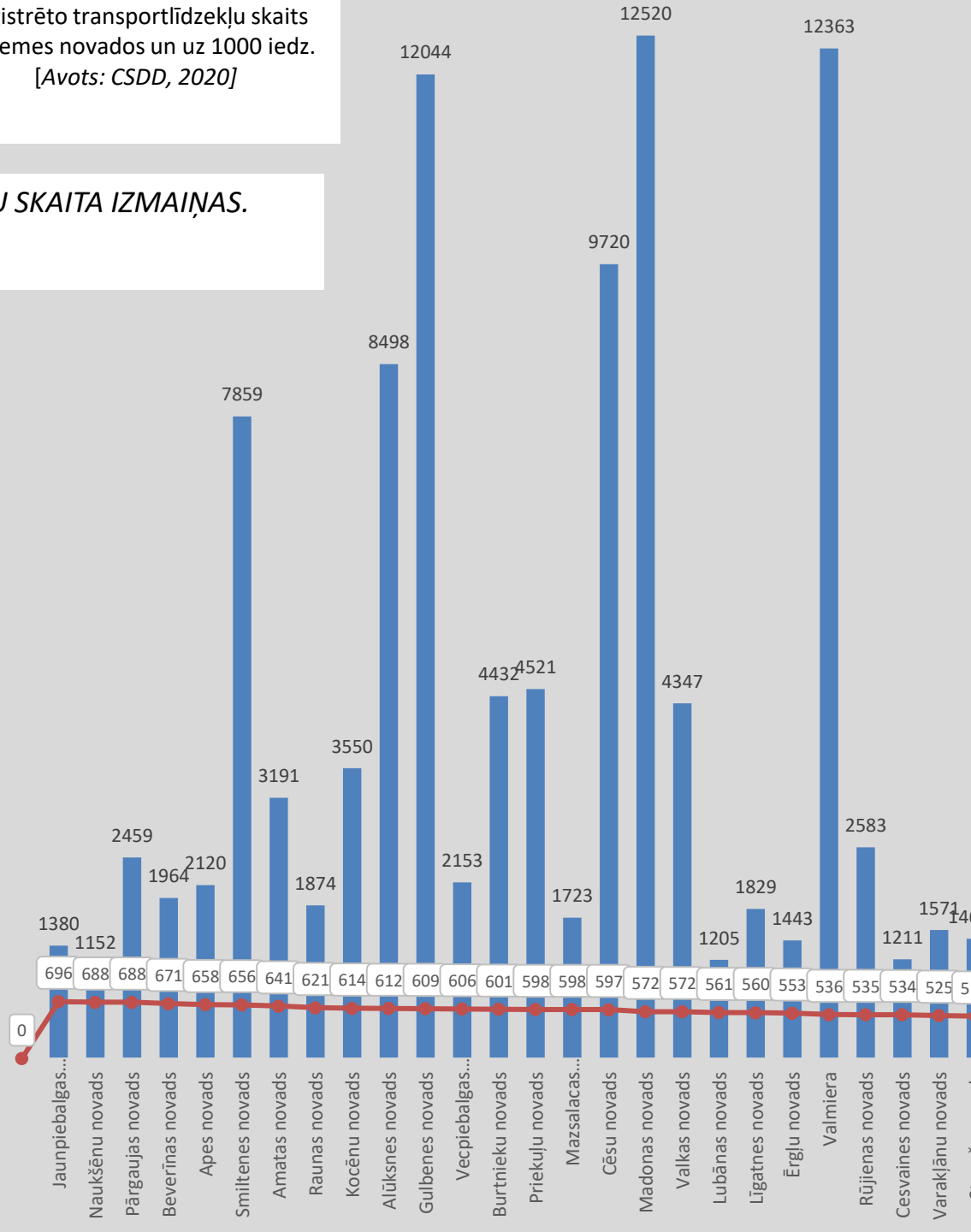
TRANSPORTS/ INFRASTRUKTŪRA

IEDZĪVOTĀJU SKAITA UN VIEGLO AUTOMAŠĪNU SKAITA IZMAIŅAS.
[AVOTS: CSDD, CSP, 2021]

CSP aptauja, 2018

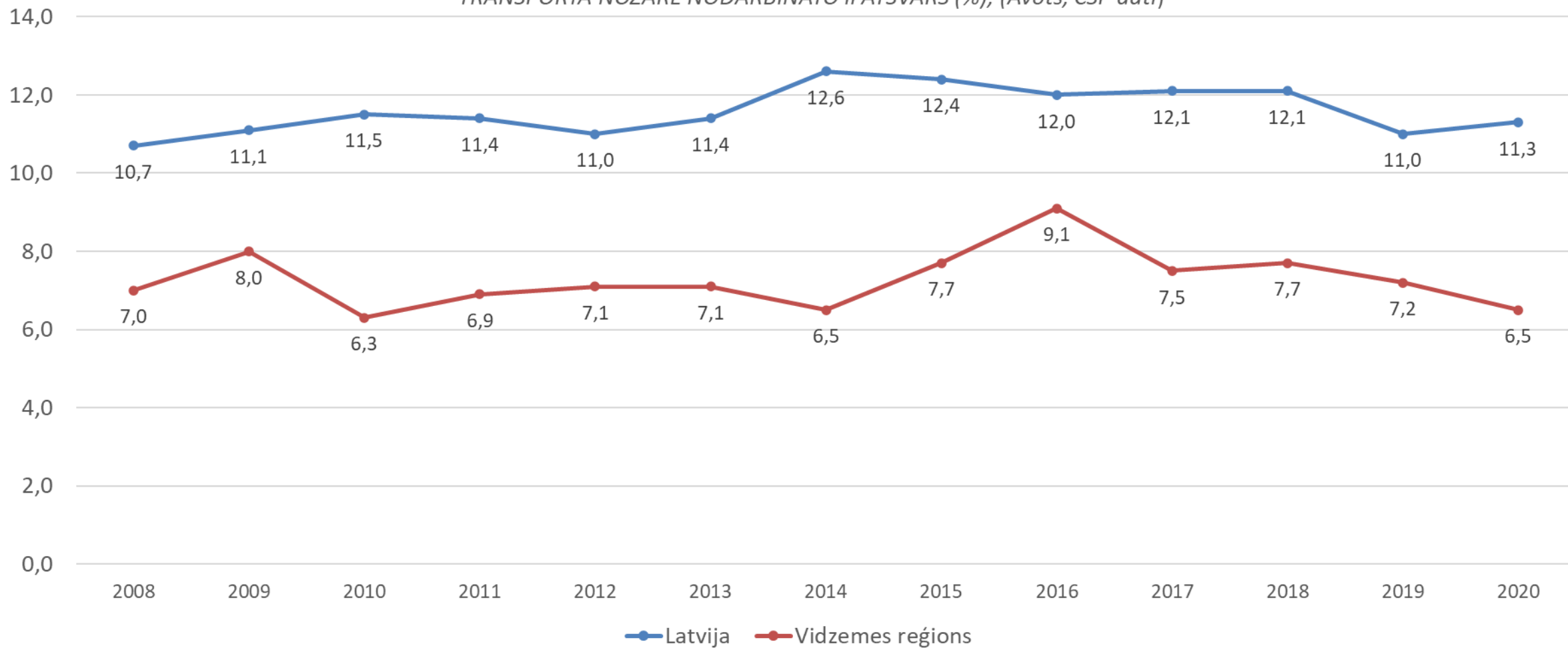
Reģistrēto transportlīdzekļu skaits
Vidzemes novados un uz 1000 iedz.
[Avots: CSDD, 2020]

TRANSPORTS/ INFRASTRUKTŪRA

TRANSPORTA NOZARĒ NODARBINĀTO ĪPATSVARS (%), (Avots, CSP dati)

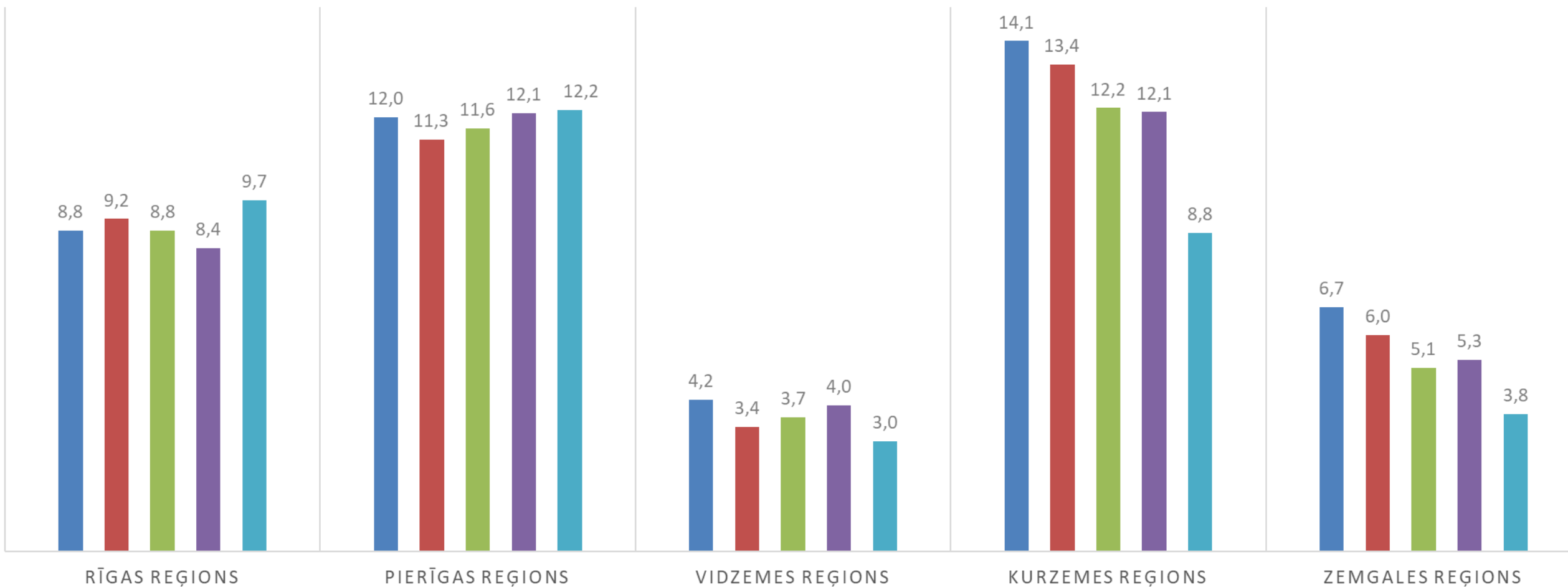
TRANSPORTS/ INFRASTRUKTŪRA

Transporta un uzglabāšanas nozares īpatsvars KPV reģionos

26

[Avots CSP, 2020]

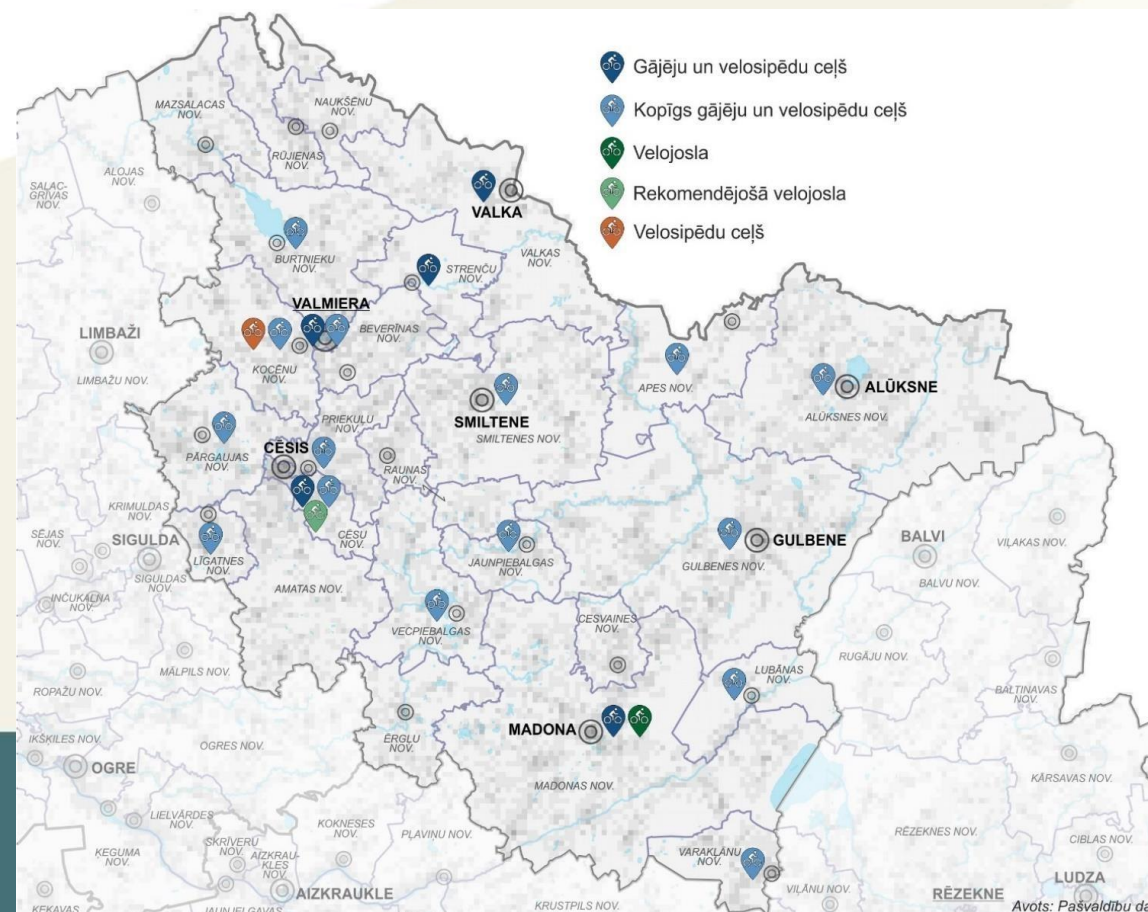
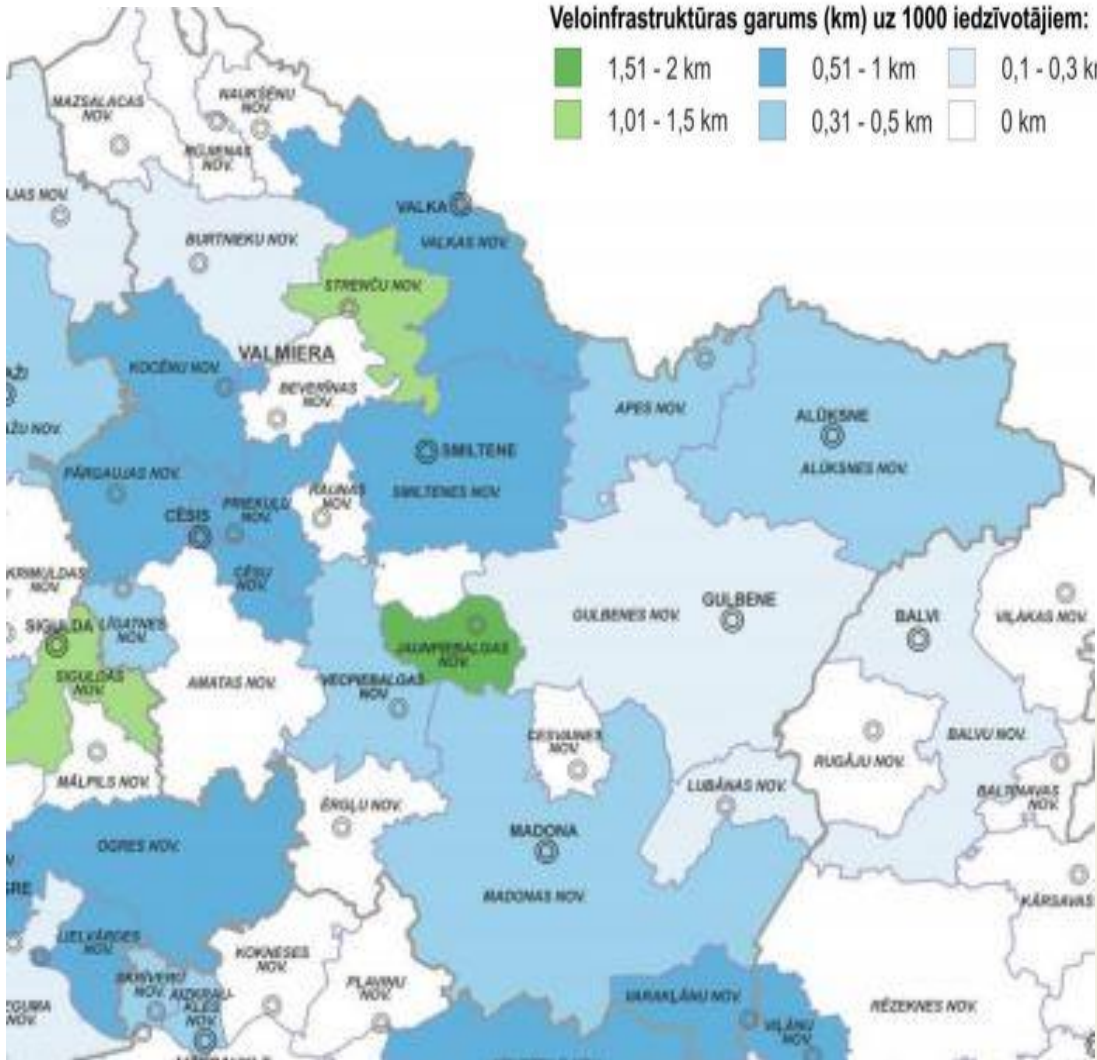
■ 2014. ■ 2015. ■ 2016. ■ 2017. ■ 2018.

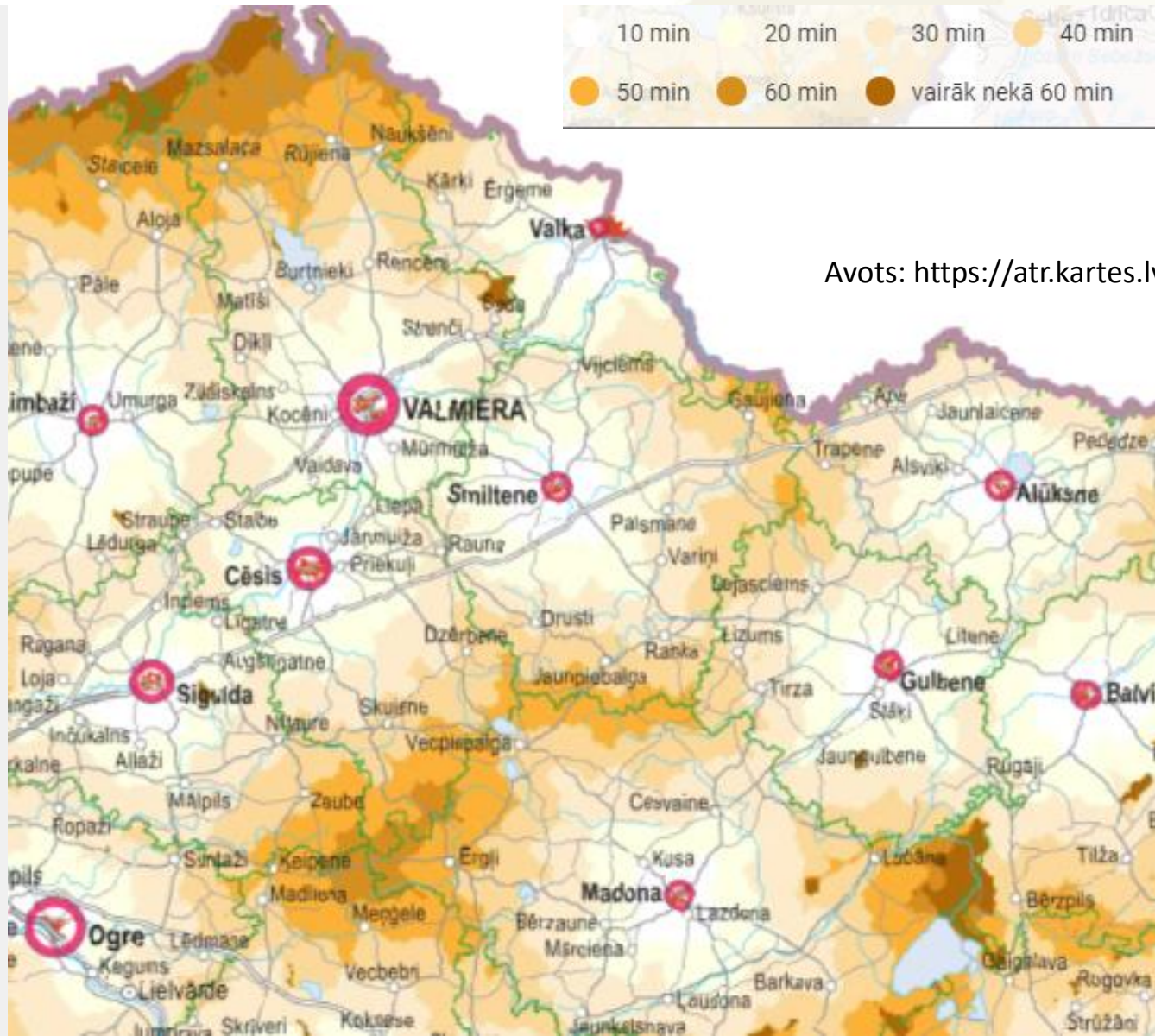
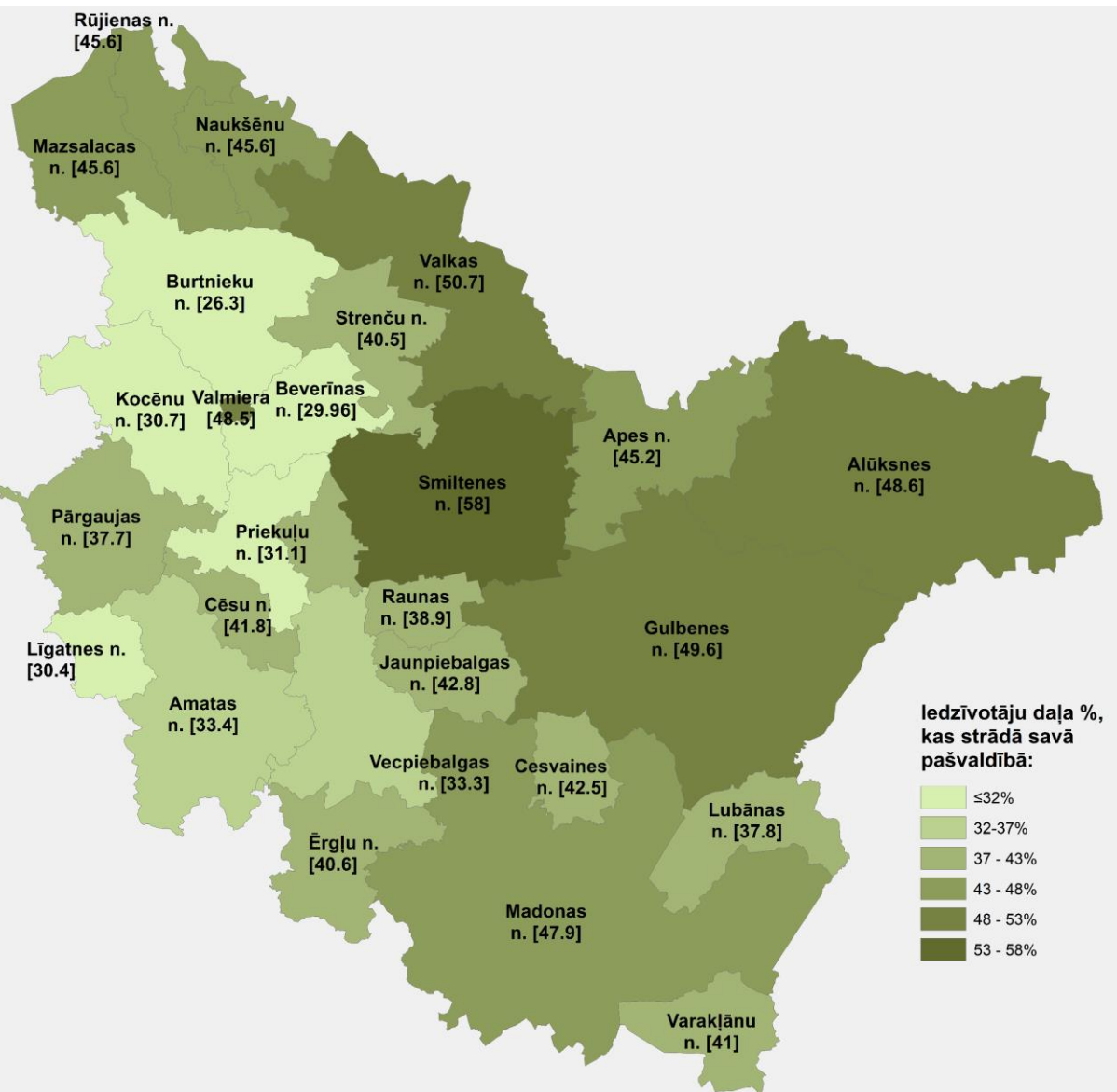
Veloinfrastruktūras garums (km) uz 1000 iedzīvotājiem:

- Vidzemē izceļami **Cēsu, Madonas, Kocēnu novadi un Valmieras pilsēta**, kur pieejama plašākā velosatiksmes infrastruktūra – gājēju un velosipēdu ceļi, velojoslās, velosipēdu ceļi u.c.
- pēc velosatiksmes infrastruktūras garuma **Jaunpiebalgas novadā 1,51-2,00 km uz 1000 iedzīvotājiem. Strenču novads - 1,01-1,50 km:**

SASNIEDZAMĪBA/DARBA SVĀRSTMIGRĀCIJA

❑ Teritorijas, kurās sabiedriskajā autobusā ir vidēji 1,7 pasažieri/km un valsts dotācijas sabiedriskajam transportam vairāk nekā 80% apmērā

❑ Vidzemes plānošanas reģions 2020. gadā ievieš pakalpojumu “**Transports pēc pieprasījuma**” divās Vidzemes pašvaldībās – **Alūksnes novadā un Mazsalacas novadā.**

Demogrāfiskie izaicinājumi

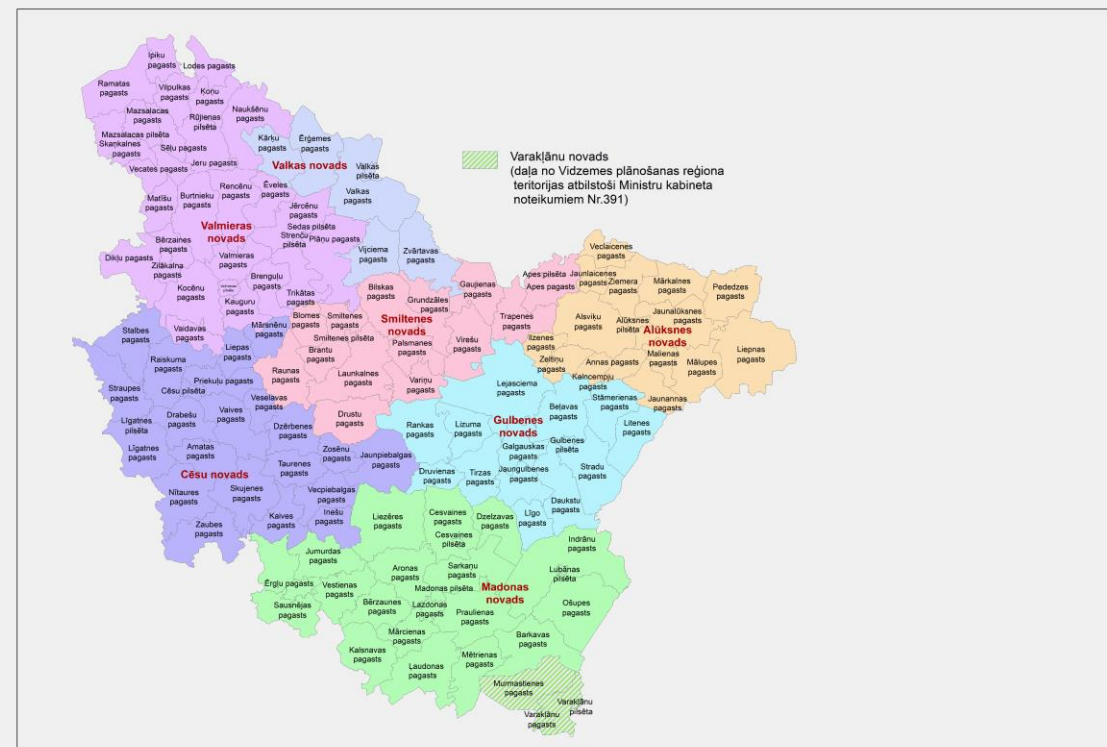
- ❑ Sabiedrības novecošana, dzimstības samazināšanās palielina pašvaldību konkurenci pēc iedzīvotājiem;
- ❑ Urbanizācijas un iedzīvotāju koncentrācijas rezultātā pastiprinās grūtības sabalansēt pakalpojumu pieejamību un apdzīvotību;
- ❑ Palielinās iedzīvotāju nedrošība par nākotni, iespēju nokļūt līdz pakalpojumiem un tos saņemt;
- ❑ Izteiktāka sabiedrības noslāņošanās

- ❑ Tehnoloģiju ietekmē mainās ražošanas un pakalpojumu darbības modeļi
- ❑ Darba tirgū aug pieprasījums pēc darbiniekiem ar daudzveidīgākām kompetencēm
- ❑ Strauju digitalizācijas procesu ietekmē pieaug pieprasījums pēc jauniem risinājumiem un kompetencēm
- ❑ Pakalpojumu koncentrācija un attālināšanās – palielinās mobilitāte
- ❑ Tūrisma piedāvājuma un specializācijas attīstīšana
- ❑ Izglītības loma kvalificēta darbaspēka saglabāšanā un piesaistē reģionā;
- ❑ Kvalificētu speciālistu piesaiste

□ Līdzšinējo 25 novadu un 1 republikas
nozīmes pilsētas vietā - 7 novadi;

Valmieras novads	19,7%	2947
Valkas novads	6,1%	908
Smiltēnes novads	12,0%	1801
Madonas novads	20,5%	3075
Gulbenes novads	12,5%	1872
Alūksnes novads	11,3%	1698
Cēsu novads	17,8%	2666

Kādi būs reģioni?

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmas 2021-2027

izstrāde

Tematiskā darba grupa

«SASNIEDZAMĪBA , VIDES ILGTSPĒJA»

05.03.2021.

PAUZE LĪDZ 10:55

VIDZEME

CEĻŠ VED AUGŠUP!

KAS TALĀK?

Sasniedzamība, Ilgtspējīga dzīves vide

05.03.2021 10:00

<https://us02web.zoom.us/j/86778271226>

- 1) Videi draudzīga mobilitāte:
- 2) Sasniedzamība un pieejamība t.sk. pieejami un sasniedzami pakalpojumi.
- 3) Sadarbība mobilitātes un satiksmes infrastruktūras jautājumos
- 4) Mājokļu kvalitāte un pieejamība
- 5) Ilgtspējīgas dzīves vides attīstība, vides infrastruktūras pārvaldība:

Uzņēmējdarbība - **09.03.2021. 10:00**

<https://us02web.zoom.us/j/81290411182>

- 1) Inovāciju ekosistēmas attīstība:
- 2) Industrijas un zinātnes sadarbība
- 3) Industrijas pārveide un konkurētspēja
- 4) Uzņēmējdarbības atbalsta pasākumi
- 5) atsevišķa saruna ar uzņēmējiem
- 6) Tūrisms, kā reģiona attīstības perspektīva

**AP STRATĒGISKĀS
DAĻAS 1. RED.
PUBLISKĀ
APSPRIEŠANA**

Tematiskās darba grupas,
konsultācijas ar nozaru
ministrijām, sarunas ar
jaunveidojamiem novadiem,
reģionālie projekti

08.02.-09.03

**AP PILNVEIDOTĀ
REDAKCIJA**

Stratēģiskās daļas 1.
redakcijas izskatīšana
KP, AP

15.04.-23.04

**AP GALA
REDAKCIJA
SAGATAVOŠANA**

AP gala redakcijas
izskatīšana KP, VPR AP,
nodošana VARAM atzinuma
sniegšanai

25.05-30.05.

09.03.-15.04

**AP 1. REDAKCIJAS
PILNVEIDOŠANA,
RĪCĪBU PLĀNA
IZSTRĀDE**

Ja nepieciešams konsultācijas
ar pašvaldībām, nozaru
ministrijām

26.04-25.05

**AP PILNVEIDOTĀ
REDAKCIJA,
PUBLISKĀ
APSPRIEŠANA**

līdz 30.06

**VPR AP 2021-2027
apstiprināšana**